

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2192/2021
04.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Делић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Основни суд у Сомбору, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Сомбору, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 261/21 од 01.03.2021. године, у седници већа одржаној 04.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 261/21 од 01.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 556/19 од 18.06.2020. године усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи, за период од 01.06.2016. године до 31.05.2019. године, исплати на име накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 227.236,77 динара, а на име регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 107.600,04 динара, односно одређене појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у ставовима првом и другом изреке, као и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 93.856,74 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 261/21 од 01.03.2021. године првостепена пресуда је преиначена тако што је тужбени захтев и захтев тужиље за накнаду трошкова поступка одбијен, као неоснован, и обавезана тужиља да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 6.000,00 динара и трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП).

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужиле и дао разлоге које је узео у обзир, а који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. Наводе у ревизији којима се заправо указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу на неодређено време у Основном суду у Сомбору, на радном месту У достављеним обрачунским листама зарада за тужилу не постоје посебне ставке из којих би се могло закључити који елементи су улазили у коефицијент тужиле приликом исплате зараде. Утврђено је да по последњем објављеном податку Завода за статистику за децембар 2010. године просечна зарада у привреди износи 51.165,00 динара бруто, односно 35.866,67 динара нето, а да су подаци о ефективним сатима рада тужиле утврђени из обрачунских листа зарада за тужилу за спорни период, као и да висина зараде државних службеника и намештеника не зависи од одсуствовања са рада на име годишњег одмора, плаћеног одсуства, одсуства у дане празника и слично. Минимална нето зарада по сату, утврђена одлукама Социјално-економског савета за период од јануара 2014. закључно са септембром 2019. године кретала се у висини од 121,00 динара до 155,30 динара. Извршена је анализа основне зараде намештеника који припада VI платној групи и има коефицијент основне зараде 1,00 и утврђено је да је зарада тог намештеника мања од минималне нето зараде за око 20%, из којих разлога се за оваквог запосленог сваког месеца утврђује додатак на зараду до висине минималне зараде и на обрачунској листи ове износе евидентира као „разлика до минималне зараде“. Надаље, утврђено је да зарада намештеника са коефицијентом основне зараде од 1,00 не садржи у себи накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром да се његова зарада обрачунава и исплаћује у висини минималне зараде, а минимална зарада у себи не садржи додатке.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да тужилу право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора припада у висини месечне накнаде сходно

параметрима предвиђеним изменама (из маја 2001. године) Општег колективног уговора из 1997. године, односно последњем пропису који је посебно регулисао ове накнаде, како по основу тако и по висини. У околностима када права запослених (на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора) нису била регулисана посебним прописима, првостепени суд оцењује да се примењују општи прописи о раду и то члан 118. тачка 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/2005), због чега је и усвојио тужбени захтев.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, полазећи од одредбе члана 29. став 2. Посебног колективног уговора за државне органе, који је у спорном периоду био на снази, а којом је прописано да се основна плата запосленог одређује множењем коефицијента са основицом за обрачун и исплату плате (која је за све запослене иста) а да су у коефицијенту садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Чињеница да се у исплатним листићима не види који део коефицијента тужиље представља накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора не подразумева да у коефицијент приликом његовог утврђења нису урачунате предметне накнаде као део основне зараде, нити да је износ наведених накнада различит за запослене што би се догодило када би ова накнада улазила у основицу, с обзиром да се основица множи са коефицијентом – који је различит за запослене распоређене на различитим радним местима, те та чињеница сама по себи не ствара основ за закључак да исплата накнада за регрес и топли оброк за спорни период није извршена.

Према члану 4. став 1. Закона о државним службеницима („Сл. Гласник РС“ бр.79/05, 104/09) на права и дужности државних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују се општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе.

Супротно наводима ревизије, правилан је закључак другостепеног суда да се државни службеници налазе у посебном режиму радних односа на које се примењују посебни прописи у остваривању права, обавеза и одговорности из радног односа и да приликом одлучивања о праву на накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нема могућности примене одредби Закона о раду, односно прописа који се односе на општи режим радних односа, јер је питање зараде регулисно одредбама Посебног колективног уговора за државне органе, па нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Такође, како је остваривање права на накнаду за исхрану у току рада и права на регрес за коришћење годишњег одмора, која су предвиђена одредбама члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду, обезбеђено и Законом о платама у државним органима и јавним службама, за запослене на које се примењују одредбе овог закона, то није повређен принцип забране дискриминације из члана 21. став 3. Устава РС ни са становишта међусобног положаја запослених који припадају категоријама на које се закон примењује, а ни са становишта њиховог положаја у односу на остале запослене на које се примењује Закон о раду.

Како се ревизијом не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**